

KARTA EWIDENCYJNA ZABYTKU RUCHOMEGO

3. Miejscowość

STARA BŁOTNICA

1. Nazwa

MALOWIDŁO ŚCIENNE- ZESŁANIE DUCHA ŚWIĘTEGO

2. Materiał, technika

Technika tłustej tempery
Farby położone na chropowatym
tynku wapienno- piaskowym

9. Styl

późny romantyzm

10. Czas powstania

1908-10

11. Autor, szkoła, warsztat

Kazimierz Alchimowicz (1840-1916)

12. Wymiary

367 x 260 cm

(wys./szer./głęb.; waga)

13. Liczba obiektów

1

4. Adres i miejsce przechowywania

**KOŚCIÓŁ PARAFIALNY
W. NARODZENIA NAJŚWIĘTSZEJ
MARYI PANNY-na ścianie
północnej, pięte od zachodu
26- 806 STARA BŁOTNICA
Sanktuarium MB Pocieszenia**

15. Opis (znaki, sygnatury, napisy)

Malowidło w ramie prostokątnej, profilowanej, złotej z ciągłym fryzem o powtarzających się motywach: trójliścia zamkniętego w okręgu i okrągłego guza. Dolny bok ramy udekorowany ornamentem akantowym zwijającym w ślimacznice. Kompozycja wielofiguralna. Scena Zesłania Ducha Świętego z Matką Boską w centrum kompozycji. Wokół Niej trzynaście postaci (wśród nich uczniowie Chrystusa), nad głowami którymi dwanaście języków ognia i dwie postaci po prawej w tle za kolumną. Przedstawienie w kamiennym pomieszczeniu z kolumną i półkolumnami.

Matka Boska w głębi, na jednostopniowym podwyższeniu, ukazana w pozycji en trois quart z prawej do przodu. Dłonie skrzyżowane na piersiach. Głowa uniesiona lekko do góry. Wzrok skierowany również w górę. Odziana w suknię koloru lososiowego i szaro niebieski płaszcz narzucony na plecy i okrywający biodra. Na głowie biała chusta owinięta wokół szyi. Obok Matki Boskiej na podwyższeniu z lewej postać stojącego mężczyzny, ukazanego en trois quart w prawo do przodu. Ręce rozłożone szeroko. Głowa i wzrok skierowany w górę. Twarz okolona brodą, włosy ciemne, krótkie. Ubrany w szaro błękitną długą szatę przewiązaną w biodrach. Brązowy płaszcz przerzucony przez lewe ramię okrywający pierś i prawą rękę. Za nim w tle trzy postacie z uniesionymi głowami i patrzącymi w górę. Z prawej postać o młodej twarzy bez zarostu z dość długimi, jasnymi i kręconymi włosami. Ubrany w jasnozieloną szatę. Z lewej postać mężczyzny w brunatnej szacie i płaszczu przerzuconym przez lewe ramię, z uniesioną również głową. Twarz okolona brodą. Włosy brązowe kręcone. Z tyłu zarys głowy.

Dwie skrajne postacie z lewej stojące przed podwyższeniem. Ten bliżej środka ukazany face z zadartą wysoko głową z dłońmi złożonymi do modlitwy na wysokości piersi. Na głowie chusta. Skrajna postać en trois quart w prawo z przodu z rękami złożonymi na piersi. Głowa i wzrok zwrócone ku centrum sceny. Ubrany w zieloną długą szatę i płaszcz w kolorze ochry przerzucony przez lewe ramię, okrywający plecy, biodra, ręce i nogi.

C d. w pkt 20

5. Przynależność administracyjna

województwo **MAZOWIECKIE**

powiat **BIAŁOBRZESKI**

gmina **STARA BŁOTNICA**

6. Właściciel i jego adres

**PARAFIA RZYMSKO- KATOLICKA
W. NARODZENIA NAJŚWIĘTSZEJ
MARYI PANNY
26- 806 STARA BŁOTNICA**

7. Formy ochrony

8. Opracowanie karty ewidencyjnej
(autor, data i podpis)

Magdalena Gorzkowska
marzec, 2012 r.
(autor, data i podpis) *Clu*

16. Historia (w tym prace konserwatorskie – czas trwania i wykonawcy)

Kazimierz Alchimowicz, między innymi uczeń Wojciech Gersona w latach 1908- 10 za probostwa ks. Adolfa Machnickiego wykonał polichromię ścian i sklepienia nawy głównej. Oprócz form dekoracyjnych girland i, wieńców akantowych, putt, symboli religijnych Alchimowicz wykonał dwa cykle polichromii tematycznych. Cykl pierwszy umieszczony na ścianach nawy głównej kościoła, stanowi ewangeliczną opowieść o życiu, śmierci i tryumfie Chrystusa. Na ścianie południowej: Boże Narodzenie, ofiarowanie Chrystusa, Znalezienie Chrystusa w Świątyni, Wesele w Kanie Galilejskiej, Wybór Piotra. Kolejnych pięć malowideł znajduje się na ścianie północnej: Chrystus w Ogrójcu, Ukrzyżowanie, Zmartwychwstanie, Wniebowstąpienie i Zesłanie Ducha Świętego. Cykl drugi ze scenami maryjnymi jest rozmieszczony na sklepieniu nawy głównej i przedstawia następujące sceny, licząc od ołtarza: Nawiedzenie, Niepokalane Poczęcie, Zwiastowanie, Wniebowzięcie i Koronację NMP. Płaszczyzny ścian wraz z kompozycjami ornamentacyjnymi zostały namalowane w technice al. Secco. Obrazy na ścianach i sklepieniu wykonano w technice tłustej tempery na tynku wapienno- piaskowym. W 1976 r przeprowadzono badanie tynków i warstw malarskich (mgr Danuta Majda)

17. Akta archiwalne, źródła ikonograficzne

Katalog Zabytków Sztuki w Polsce, T. III, woj. Kieleckie, z. 10, pow. radomski, Warszawa 1961 r. s. 3-4
A. Giese, Sanktuarium Matki Bożej Pocieszenia Pani i Królowej Ziemi Radomskiej w Starej Błotnicy, Radom 1997 r.
Karta ewidencyjna zabytków architektury i Budownictwa- Kościół parafialny p.w. Narodzenia NM.P, 1997 r

18. Stan zachowania i najpilniejsze postulaty konserwatorskie (data, imiona i nazwiska wypełniających)

Widoczna siatka spękań, miejscowe zabrudzenia i przetarcia zwłaszcza w obrębie ramy.

19. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (data, imiona i nazwiska wypełniających)

20. Uwagi

C d. z pkt 15

Na prawo od Maryi na podwyższeniu trzech kłęczących brodatych mężczyzn bez nakryć głowy, ukazanych en trois quart w lewo do przodu. Skrajni z lewymi rękami na piersi.

Ubrani w długie szaty i płaszcze przerzucone przez prawe ramię. Z tyłu zarys postaci.

Na pierwszym planie poniżej podwyższenia z lewej postać brodatego mężczyzny kłęczącego na prawym kolanie, ukazany en trois quart w prawo do przodu z głową odwróconą w stronę Maryi. Lewą ręką przytrzymujący płaszcz przerzucony przez lewe ramię.

Prawą wyprostowaną w dół z otwartą dłonią. Ubrany w jasną szatę i łososiowy płaszcz spływający po lewym boku i przerzucony przez prawe kolano. Na prawo od niego mężczyzna ukazany en trois quart w lewo z tyłu, patrzący na Matkę Boską, podnoszący lewą rękę do oczu. Prawą wspiera się o niski mebel opracowany snycerską robotą. Ubrany w długą jasną szatę i ciemno czerwony płaszcz czerwony przerzucony przez prawe ramię okrywający biodra i nogi. Za kolumną z prawej zarys dwóch postaci mężczyzn.

Jednej kłękającej drugiej stojącej. Na w/w meblu data 1910 r. Kolory zimne, monochromatyczne, utrzymane w dość ciemnej tonacji. Przeważają przenikające się zółcienie, beże, szarości i brązy w tle. Postaci jako barwne plamy kontrastujące z tłem. Modelunek dość miękki, światłocieniowy.